

Aandachtsgebied: Dienstverlening
Team: Strategie & Regie
Behandelaar: A. Gijlers
Telefoonnummer: 0342 495607

Voorstelnr. 4194
Barneveld, 26 juni 2025
Portefeuillehouder: B. Wijnne

Onderwerp: Zienswijze ontwerp NPRD, Bestuurlijk voornemen met Defensie en Wet op de Defensiegereedheid

Gevraagde beslissing:

1. Bijgevoegde zienswijze op het ontwerp NPRD vaststellen en versturen naar het ministerie van Defensie;
2. Vaststellen van bijgevoegd bestuurlijk voornemen, inhoudend bestuurlijke uitgangspunten met het ministerie Defensie, provincie Gelderland en de colleges van Barneveld, Ermelo en Apeldoorn over de in- en uitbreiding van kazernes op de grondgebieden van deze gemeenten en de aandachtspunten daarbij op onder meer het gebied van mobiliteit, woningbouw, natuur en economie&onderwijs;
3. Volmacht verlenen aan wethouder Wijnne tot het ondertekenen van dat bestuurlijk voornemen namens het college;
4. Bijgevoegde reactie op de Wet op de Defensiegereedheid vaststellen en versturen naar het ministerie van Defensie.

1. Inleiding

Op 3 juni 2025 bent u geïnformeerd over het ontwerp NPRD (Nationaal Programma Ruimte voor Defensie) en de consequenties hiervan voor de gemeente. U heeft toen een raadsmemo vastgesteld als basis voor het gesprek met de raad dat op 18 juni heeft plaatsgevonden. Verder heeft u toen kennis genomen van het concept bestuurlijk voornemen, versie 13 mei 2025.

Inmiddels is het gesprek met de raadscommissie gevoerd. Het gesprek met de raad en het ontwerp NPRD geeft aanleiding om een zienswijze hierop in te dienen. Daarover gaat dit collegevoorstel.

Verder ligt er inmiddels een door alle partijen gedragen eindconcept van het bestuurlijk voornemen, dat rijp is voor besluitvorming en daarom ook onderdeel uitmaakt van dit collegevoorstel.

Op 6 juni 2025 heeft het ministerie van Defensie het voorlopig ontwerp van de Wet op Defensiegereedheid (Wodg) ter consultatie gelegd. Huidige wet- en regelgeving belemmert de noodzakelijk groei en gereedheid van de krijgsmacht. De Wodg maakt het mogelijk sommige complexe procedures te vereenvoudigen of te versnellen. Tot en met 4 juli kan een reactie worden gegeven. In dit collegevoorstel wordt hiertoe een voorstel gedaan.

2. Beoogd effect

- Faciliteren en inkaderen van de groei van Defensie, zodanig dat de groei van Defensie in Barneveld en de regio draagbaar blijft en, waar dat kan, juist onze eigen gemeentelijke opgaven versterkt
- Benadrukken van het belang bij Defensie tot het maken van goede afspraken en het hebben van goede communicatie over activiteiten van Defensie zodat draagvlak onder onze inwoners behouden blijft.

3. Argumenten

1.1. Het ontwerp NPRD geeft aanleiding tot het indienen van een zienswijze.

Het ontwerp Beleidsvisie raakt onze gemeente op diverse manieren:

- De beoogde intensivering van de legerplaats Stroe;
- De zoektocht naar meer mogelijkheden voor laagvliegen voor helikopters (o.a. het laagvlieggebied boven de Veluwe dat over de oostkant van onze gemeente ligt);
- De zoektocht naar meer mogelijkheden om te kunnen landen met deze helikopters, waaronder intensivering van de helikopterlandingsplaats Stroese Zand (grenzend aan legerplaats Stroe) en helikopterlandingsplaats Garderense Veld (direct grenzend aan onze gemeente);
- De ruimtebehoefte om te kunnen vliegen en oefenen met cargodrones waarvoor corridors boven onze gemeente zijn gelegen en het Stroese Zand in beeld is als oefenlocatie;
- De intensivering van het ISK Harskamp, dat voor een klein deel nog in onze gemeente is gelegen.

Uw college heeft in de totstandkoming van dit programma in de diverse gesprekken met Defensie een positieve en constructieve grondhouding ingenomen ten aanzien van de plannen van Defensie en met name ingestoken op afspraken over de goede randvoorwaarden en het voorkomen van extra Defensie-activiteiten die niet onlosmakelijk aan de Veluwe verbonden hoeven te zijn.

Die inzet heeft succes opgeleverd. Er ligt een set afspraken in het zogeheten bestuurlijk voornemen over de ontwikkeling van de kazernes in Stroe. Daarnaast zijn de extra activiteiten die Defensie binnen Barneveld beoogt, relatief beperkt. Daar waar mogelijk kiest Defensie ook voor spreiding.

Tegelijkertijd zijn er ook nog aandachtspunten waar we opnieuw aandacht bij Defensie voor willen vragen, met name waar het gaat om de gevolgen van stapeling van Defensieactiviteiten voor mens, dier en natuur. De komst van Defensie in onze gemeente en regio kan er niet toe leiden dat de natuur op de Veluwe verder verslechtert en dat onze ambities op het gebied van onder meer woningbouw, bedrijvigheid en mobiliteit, niet kunnen worden uitgevoerd. Verder vragen we aandacht voor een zorgvuldige en transparante besluitvorming en goede communicatie met partijen in het gebied, nu en in de toekomst.

1.2. De zienswijze sluit op goede wijze aan op de zienswijzen van de provincie Gelderland, de regio Amersfoort en onze buurgemeenten Apeldoorn, Ede, Ermelo en Nijkerk.

In Gelders verband is ook gewerkt aan het opstellen van een overkoepelende zienswijze voor de gehele provincie, waar de gemeentelijke zienswijzen binnen de provincie onder kunnen worden gehangen. Bij de totstandkoming van deze zienswijze zijn we actief betrokken en is onze input overgenomen, zodat onze eigen zienswijze goed in het verlengde ligt van de provinciale zienswijze, die op 1 juli in GS moet worden vastgesteld.

Eveneens is er afstemming geweest met omliggende gemeenten als Apeldoorn, Ede, Ermelo en Nijkerk, zodat de zienswijzen ook hier aanvullend op elkaar werken. Binnen Foodvalleyverband is er geen noodzaak om nog extra activiteiten te ondernemen op het vlak van Defensie gelet op alles wat er in Gelderland reeds georganiseerd is. Voor de regio Amersfoort ligt dat anders. Ook over de zienswijze daar is afstemming geweest en ligt daar een zienswijze voor die ook alle voor de gemeente Barneveld belangrijke punten benoemt.

1.3. In de zienswijze zijn de gevoelens van de raad meegenomen.

Op 18 juni is aan de hand van een consultatienotitie gesproken met de raad over de plannen van Defensie. De uitkomsten hiervan kunnen worden samengevat dat de raad ruimte wil geven aan ontwikkeling van Defensie omwille van de nationale veiligheid mits de randvoorwaarden goed worden ingevuld en nog wat andere aandachtspunten. Daarmee is de constatering te rechtvaardigen dat uw bestuurlijke lijn tot nog toe in dit dossier over het algemeen gesteund wordt door de raad en dat deze koers kan worden voortgezet. De meegegeven aandachtspunten zijn verwerkt in de zienswijze.

2.1 Het bestuurlijk voornemen sluit als instrument goed aan op de eerder door uw college uitgesproken wens tot samenwerking met Defensie en provincie Gelderland.

Op 4 februari 2025 heeft uw college samen met de colleges van B&W van de gemeenten Apeldoorn en Ermelo een gezamenlijke brief gestuurd naar de staatssecretaris van Defensie. In die brief heeft u een verzoek tot gesprek en samenwerking gedaan. Dat gesprek en die samenwerking is er gekomen en heeft geresulteerd in bijgevoegd bestuurlijk voornemen. Hiernaar wordt ook verwezen in het ontwerp NPRD. Het bestuurlijk voornemen is het startpunt voor de samenwerking, uit te werken naar een bestuurlijk akkoord eind 2025, begin 2026.

2.2 Het bestuurlijk voornemen is in lijn met uw bestuurlijke koers tot dusverre

We hanteren als Barneveld (Ermelo en Apeldoorn) een constructieve houding richting Defensie en staan open voor de plannen. Tegelijk zien we dat de intensivering van de kazernes kan zorgen voor druk op de samenleving, denk aan mobiliteit, woningbouw en natuur. In het bestuurlijk voornemen markeren we deze aandachtspunten vroegtijdig, om er in een volgende fase nadere afspraken over te maken. De partijen spreken hiermee uit belang te hechten aan deze aandachtspunten bij de verdere ontwikkeling. De ontwikkelingen van Defensie zien we ook als kans om opgaven waarvoor we staan als gemeente Barneveld aan te pakken in gezamenlijkheid met andere partijen. Het bestuurlijk voornemen bevat inhoudelijke haakjes met alle voor ons relevante thema's, die nader worden uitgewerkt richting de bestuurlijke overeenkomst.

3.1 Het NPRD valt in de portefeuille van wethouder Wijnne.

Het NPRD en daarmee ook de ontwerp beleidsvisie vallen binnen de portefeuille van wethouder Wijnne, die daarmee politiek verantwoordelijk is op dit dossier.

4.1 De wet doorkruist in potentie de gemaakte afspraken in het bestuurlijk voornemen en de voornemens in het ontwerp NPRD.

Deze wet kan sommige complexe procedures vereenvoudigen en versnellen. Het is een complexe wet, die nadere bestudering verdient. In het bovengenoemde bestuurlijk voornemen zetten we randvoorwaarden uiteen om de uitbreiding te faciliteren. Die zien onder meer op woningbouw, mobiliteit en stikstof, maar ook op een nauwe onderlinge afstemming als bestuursorganen en het belang van een zorgvuldig proces met de omgeving. Wij zien dat het wetsvoorstel grote implicaties kan hebben en lichten dit in een gezamenlijke reactie met de gemeenten Barneveld, Ermelo en Apeldoorn richting Defensie toe. We roepen Defensie op om slechts in het uiterste geval van de mogelijkheden in het wetsvoorstel gebruik te maken en waarborgen op het gebied van participatie en transparantie op te nemen in het wetsvoorstel.

4. Kanttekeningen

1.1 Het ontwerp NPRD is gebaseerd op een bepaald groeiscenario, dat aan verandering onderhevig kan zijn.

De geopolitieke ontwikkelingen gaan snel. Zo is op de recent gehouden NAVO-top afgesproken dat in de toekomst jaarlijks 5% van het bbp wordt besteed aan Defensie en aanverwante zaken tegen 2035, waarvan 3,5% voor Defensie en 1,5% voor andere zaken die verwant zijn aan Defensie, zoals bijvoorbeeld infrastructuur. In de met Defensie gevoerde gesprekken is hierop ook geanticipeerd en gaat Defensie voor bijvoorbeeld de ondersteunende eenheden uit van een EN EN scenario: Zeewolde is nodig met een nieuwe kazerne, maar ook intensivering van de kazernes in Stroe en Ermelo.

2.1 De plannen van Defensie kunnen gevolgen hebben voor de uitvoerbaarheid van onze lokale en regionale opgaven.

Als gemeenten staan we voor diverse andere grote opgaven, zoals de verstedelijkingsopgave en duurzaamheidsopgave en de opgaven in het landelijk gebied. Daar liggen echter ook koppelkansen. Deze komen in het bestuurlijk voornemen uitgebreid aan bod.

2.2 Het bestuurlijk voornemen is gebaseerd op het Ontwerp Beleidsvisie Nationaal Programma Ruimte voor Defensie.

Deze beleidsvisie ligt ter inzage en moet nog vastgesteld door kabinet. Als de beleidsvisie op voor het bestuurlijk voornemen relevante onderwerpen wordt gewijzigd, dan leidt dit, in onderling overleg, tot aanpassing van dit bestuurlijk voornemen.

5. Financiën

De intensivering van de kazernes in Stroe, maar ook de andere beoogde activiteiten zullen en kunnen op verschillende manieren capaciteit vragen van de gemeente:

- Er is capaciteit nodig van verschillende collega's binnen de gemeente om te komen tot goede afspraken over de intensiveringsopgave. Hierbij is zowel inzet van dossierhouders (zoals economie, wonen en mobiliteit) vereist, als coördinatie van de inbreng en strategie om te komen tot passende afspraken. De inzet van dossierhouders zal, waar mogelijk, beperkt worden zodat dit passend is binnen de werkzaamheden. Wanneer blijkt dat er meer capaciteit van collega's nodig is voor de inhoudelijke bijdrage, zal gekeken worden naar een passende oplossing.
- Voor de coördinatie en strategie is meer nodig: hiervoor is een bestuursopdracht in de maak welke binnenkort als voorstel aan het college zal worden gestuurd.
- Op termijn is ook inzet nodig om de intensivering te faciliteren, alsmede de afspraken hierover tot uitvoering te brengen. Hierbij is voornamelijk inzet nodig vanuit vergunningen, realisatie en beheer. In overleg met Defensie zal gekeken worden hoe deze capaciteit vrijgemaakt kan worden.

6. Participatie en communicatie

De intensivering van Stroe valt (vrijwel) geheel binnen het huidige Omgevingsplan. Defensie heeft voor de uitbreiding daarom in principe geen medewerking van de gemeente nodig en dus hoeft er ook geen bewonersparticipatie (spoor 1) plaats te vinden.

Maar Defensie vindt, net als de gemeente Barneveld, draagvlak belangrijk. Daarom kunnen bewoners een zienswijze indienen bij Defensie over de intensivering van de legerplaats Stroe plus de andere ruimtebehoeften uit de ontwerp beleidsvisie, die de gemeente Barneveld raken. Defensie heeft op 10 juni a.s. voor inwoners over alle ruimtebehoeftes in Gelderland. Aanvullend hierop organiseren wij samen met Defensie, op 2 juli a.s. een tweetal informatiebijeenkomsten voor de kern Stroe en de kern Garderen.

De gemeente maakt als vervolgstap op het bestuurlijk voornemen een bestuurlijke overeenkomst met dezelfde partijen over de verdere invulling van de uitgangspunten en randvoorwaarden van deze intensivering. Bij de uitwerking hiervan in samenwerkingsafspraken zal o.a. via plaatselijk belang Stroe en plaatselijk belang Garderen input worden opgehaald vanuit inwoners over de invulling hiervan. Hierover worden nog nadere afspraken gemaakt.

De ondertekening van het bestuurlijk voornemen vindt plaats op 3 juli a.s. Daarna wordt dit via een persbericht gecommuniceerd.

7. Vervolgstep

Na ondertekening van het bestuurlijk voornemen start een nieuwe fase om de acties uit het bestuurlijk voornemen uit te voeren en toe te werken naar een bestuurlijke overeenkomst eind 2025, begin 2026.

8. Bijlagen

- Zienswijze op het ontwerp NPRD
- Bestuurlijk voornemen van Defensie, provincie Gelderland en de gemeenten Barneveld, Ermelo en Stroe – versie 13 mei (niet openbaar tot na ondertekening 3 juli 14.00 uur)
- Gezamenlijke reactie BEA gemeenten op de Wodg

gemeente
Barneveld

Raadhuisplein 2
Postbus 63
3770 AB Barneveld

Telefoon 14 0342
Internet www.barneveld.nl
Whatsapp 0342495902

Ministerie van Defensie
t.a.v. De heer G.P. Tuinman

Datum:
9 juli 2025

Geachte heer Tuinman,

Ons kenmerk:

Op 23 mei heeft u namens het kabinet de Ontwerpbeleidsvisie van het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie aangeboden aan de Tweede Kamer. Wij zien en delen de noodzaak, gelet op de geopolitieke situatie, om Defensie te versterken voor de veiligheid van Nederland. De Veluwe, en daarmee ook Barneveld is hiervoor nadrukkelijk in beeld. Wij spreken onze waardering uit voor de wijze waarop u ons heeft betrokken bij de stappen om te komen deze ontwerp visie.

Organisatieonderdeel:
Team Strategie en Regie

Behandeld door:
A. Gijlers

In deze zienswijze geven we allereerst een algemene reactie op de ontwikkelingen die u voor ogen heeft en benoemen we daarna de aandachtspunten die we hebben bij een aantal concrete ruimtebehoeften in Barneveld en omgeving.

Telefoonnummer:

Barneveld en Defensie

Onderwerp:
**Zienswijze Ontwerp
Beleidsvisie Nationaal
Programma Ruimte voor
Defensie**

De gemeente Barneveld is al heel lang met Defensie verbonden met ondermeer de Generaal-majoor Kootkazerne en de Majoor Mulderkazerne in Stroe. Defensie maakt daarmee van oudsher onderdeel uit van onze samenleving en dat op een goede manier. De contacten en samenwerking met Defensie zijn in deze jaren goed geweest en nog steeds.

Dat maakt dat we ten aanzien van de groei van Defensie ook een positieve en constructieve grondhouding hebben. Met uw organisatie hebben we in de afgelopen jaren goede gesprekken kunnen voeren over de doorontwikkeling van ondersteunende eenheden, waarbij in de loop van de tijd de focus ook is komen te liggen op de mogelijkheden van de bestaande kazernes in Stroe (en ook Ermelo) om daar te kunnen intensiveren. Die samenwerking heeft mogen resulteren in een bestuurlijk voornemen tussen Defensie, de gemeenten Barneveld, Ermelo en Apeldoorn, en de provincie Gelderland, waarin we ook afspraken maken over randvoorwaarden om de groei in dit gebied goed te kunnen accommoderen. Met de juiste invulling van deze randvoorwaarden, kan de groei van Defensie in onze gemeente rekenen op een breed draagvlak.

Algemeen

Bij de zoektocht naar meer ruimte voor Defensie worden bestaande activiteiten in Barneveld geïntensiveerd en nieuwe activiteiten toegevoegd. Zoals aangegeven, vraagt dit het nodige van onze gemeente en onze inwoners. Om dit goed te doen, is het volgende – in algemene zin – nodig:

1) Voorkom stapeling van activiteiten & cumulatieve effecten

In meerdere gebieden in en rondom Barneveld is sprake van intensivering en uitbreiding van Defensie-gerelateerde activiteiten. Denk hierbij aan de nieuwe Centrale Kazerne in Zeewolde; de intensivering van de kazernes in Stroe en Ermelo; de vestiging van een eskadron van de Militaire Politie op de Kleiberg; de herinrichting van Kamp Nieuw-Milligen. In voorgenoemd

bestuurlijk voornemen zijn hier afspraken over gemaakt. Daarnaast, zullen ook andere Defensie-gerelateerde activiteiten impact hebben op onze gemeente, zoals de groei van de helikopterlandingsplaatsen en de intensivering van ISK Harskamp. Dit komt bij de andere opgaven waarvoor we staan als gemeente, zoals de grote verstedelijkingsopgave en de opgaven in het landelijk gebied, waaronder de natuurherstelopgave.

- *De gemeente verzoekt u om rekening te houden met de stapeling van activiteiten en de cumulatieve effecten daarvan op onze omgeving en inwoners. Pas zoveel mogelijk spreiding van activiteiten toe over Nederland.*

2) *Beperk hinder voor inwoners en natuur*

Gezien de hoeveelheid aan Defensie-gerelateerde activiteiten in de gemeente, zal de aanwezigheid van Defensie ook meer voelbaar worden voor onze inwoners en natuur. Extra hinder is daarbij onvermijdelijk, maar wij vinden het belangrijk dat die extra hinder zo veel mogelijk wordt beperkt, ook voor het behoud van het cruciale draagvlak en de goede naam die Defensie heeft binnen onze gemeente.

- *Wij verzoeken u om vast te houden aan de milieunormen, met name dat van geluid om de overlast voor inwoners en natuur zoveel mogelijk te beperken. Daarbij is een zorgvuldige en transparante ruimtelijke afweging met heldere normen essentieel;*
- *Wij verzoeken u om bij overlast gevende activiteiten momenten te kiezen die de overlast minimaliseren.*

3) *Communicatie & afstemming met de gemeente en inwoners*

Gezien de (cumulatieve) effecten van Defensie-gerelateerde activiteiten in de gemeente, is het van belang dat zowel de communicatie en samenwerking tussen de gemeente en Defensie op orde is, alsmede de communicatie richting de inwoners om het draagvlak onder en het begrip voor defensieactiviteiten te behouden.

- *Wij verzoeken Defensie om de positieve samenwerking met de gemeente te behouden, waar ruimte is om samen aan de slag te gaan wanneer effecten te groot blijken te zijn op de omgeving;*
- *Wij verzoeken Defensie om de huidige manier van communiceren richting inwoners te behouden, met een meldpunt voor inwoners en communicatie bij grootschalige oefeningen.*

Intensivering kazernes Stroe

Wij ondersteunen de intensivering en hebben een open houding wat betreft de invulling hiervan. Daarbij is het wel van groot belang dat hierbij wordt vastgehouden aan de randvoorwaarden, zoals verwoord in het bovengenoemde bestuurlijk voornemen, zoals:

- Een passende woningvoorraad voor onze inwoners, waaronder Defensie-personeel;
- Bereikbaarheid en mobiliteit, waaronder de A1 met de knooppunten A1/A30 en Hoevelaken, de provinciale en gemeentelijke wegen, alsmede ook OV-verbindingen;
- Het organiseren van de nutsvoorziening op het eigen terrein, zonder extra druk toe te voegen aan de schaarse voorzieningen in de gemeente;
- Aandacht te houden voor de ruimtelijke inpassing en kwaliteit, waaronder ook het moderniseren van bestaande bebouwing;
- Het betrekken van lokale partijen bij de bouw en realisatie;

- Het niet verder vergroten van de huidige natuuropgave van de Veluwe.
 - *Wij gaan ervan uit dat de randvoorwaarden zoals benoemd in het bestuurlijk voornemen daar waar nodig overgenomen worden in de visie Ruimte voor Defensie. Daarnaast gaan we graag samen met u voortvarend aan de slag met het concretiseren hiervan in een samenwerkingsovereenkomst.*

Overige Defensie-gerelateerde ruimtevragers

Buiten de algemene input op de zienswijze, welke hierboven is geschetst, geven we hieronder ook per overige ruimtevrager extra aandachtspunten mee.

Laagvlieggebieden helikopters

Wij zijn blij met uw keuze om nieuwe laagvlieggebieden aan te wijzen om deze activiteit meer over Nederland te verspreiden. Dit is een activiteit die prima beter verdeeld kan worden over Nederland en dat werkt helpend in de andere opgaven waarvoor we als gemeente Barneveld ook staan.

- *Het bestaande laagvlieggebied B6 boven de Veluwe raakt net aan het zoekgebied voor windenergie aan de oostzijde van ons regionale bedrijventerrein Harselaar. Dit zoekgebied is ook verankerd in de RES 1.0. Wij verzoeken u in de invulling van dit laagvlieggebied rekening te houden met deze afgesproken reservering.*

Groei helikopterlandingsplaatsen

Ook voor wat betreft helikopterlandingsplaatsen zien we een groei van het aantal landingsplaatsen. Tegelijkertijd zien we ook een zeer grote groei van het aantal beoogde landingen, waarbij de bestaande en vergunde landingsplaatsen worden uitgebreid tot grotere gebieden. We zien een relatief beperkte groei van het aantal landingen op de helikopterlandingsplaatsen binnen dan wel direct aangrenzend aan onze gemeenten juist ook vanuit natuuroogpunt. Die insteek delen wij.

- *Wij verzoeken u vast te houden aan 750 landingen per jaar als bovengrens;*
- *Wij verzoeken u hierbij rekening te houden met het kiezen van goede momenten voor het landen om overlast zo veel mogelijk in te perken, actieve communicatie met inwoners en afstemming met de gemeente.*
- *We verzoeken u het gebied Garderense Veld te verkleinen tot wat echt nodig is om te kunnen landen.*
- *Wij verzoeken u om rekening te houden met de verkeersveiligheid bij de helikopterlandingen. De landingsplaats Stroese Zand ligt direct grenzend aan de A1. Dit mag niet zorgen voor onveiligheid op de snelweg door bijvoorbeeld afleiding van weggebruikers.*

Stationering en corridors onbemande cargodrones

Gelet op de keuze voor vliegveld Deelen voor de stationering van drones hebben wij ook begrip voor de aanwijzing van het Stroese Zand als oefenterrein. Wij delen uw keuze om voor wat betreft de vliegroute, de corridor, te kiezen voor de meest directe route tussen Deelen en het Stroese Zand, ook vanuit oogpunt mogelijke hinder.

- *Wij verzoeken u inzicht te geven hoe de vliegactiviteiten met drones zich verhouden tot de recreatieve sector binnen de gemeente. Negatieve impact willen we zo veel als mogelijk vermijden;*
- *Wij verzoeken u inzicht te geven in hoeverre de huidige vergunde helikopterlandingsplaatsen voor burgerluchtvaart in de gemeente Barneveld in beeld zijn bij Defensie voor deze ruimtevrager. En, om inzicht te geven in hoeverre deze mogelijk strijdig zijn met de ruimtebehoefte van Defensie.*

Intensivering ISK Harskamp – uitbreiden milieu- en geluidsruimte door intensivering van ISK en groei krijgsmacht

Wij hebben begrip voor de toename van activiteiten op het ISK. We treden graag met de buurgemeenten Ede en Apeldoorn in overleg over de uitwerking. Hierbij is ons uitgangspunt dat hinder zo veel mogelijk moet worden beperkt.

Pagina 4 van 4

Slot

We zijn positief gestemd over de Defensie-ontwikkelingen in onze gemeente en de huidige samenwerking rondom het invullen van de juiste randvoorwaarden hiervoor. We rekenen er dan ook op dat u onze punten meeneemt en dat we nauw betrokken worden bij de volgende fasen.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders,

Bestuurlijk voornemen gemeenten Barneveld, Ermelo en Apeldoorn, provincie Gelderland en Defensie

3 juli 2025

Intro

De drie gemeenten Barneveld, Ermelo en Apeldoorn, de provincie Gelderland en het ministerie van Defensie hebben vroegtijdig de handen ineen geslagen en dit bestuurlijk voornemen opgesteld. In dit bestuurlijk voornemen is oog voor de behoeften van Defensie en regionale aandachtspunten op het gebied van o.a. mobiliteit, woningbouw, natuur, economie & onderwijs. Op hoofdlijnen worden de thema's verkend, van waaruit afspraken op een later moment samenkomen in een overeenkomst.

Dit bestuurlijk voornemen heeft betrekking op de intensivering van Ermelo en Stroe en de vestiging van een eskadron van de Militaire Politie op De Kleiberg in Apeldoorn, rekening houdend met de leefomgeving waarin deze ontwikkelingen terecht moeten komen.

Dit bestuurlijk voornemen is gebaseerd op de ontwerp Beleidsvisie Nationaal Programma Ruimte voor Defensie. Deze ontwerp beleidsvisie is vastgesteld door het kabinet en ligt nu ter inzage. Eind 2025 wordt de beleidsvisie naar verwachting definitief vastgesteld door het kabinet. Als de beleidsvisie op dit voor het bestuurlijk voornemen relevante onderwerpen wordt gewijzigd, dan leidt dit, in onderling overleg, tot aanpassing van dit bestuurlijk voornemen.

De aanleiding

De veiligheidssituatie in de wereld verslechtert. Defensie groeit om Nederland te beschermen en te voldoen aan NAVO verplichtingen. Deze groei vraagt om voldoende ruimte en vastgoed om het opleiden, trainen en voorbereiden op inzet van de krijgsmacht te ondersteunen, vooral in Gelderland, waar veel defensiekazernes, oefenterreinen en luchtgebonden activiteiten zijn.

Het vastgoed van Defensie voldoet al lange tijd niet meer aan de (milieu)eisen van deze tijd. Door jarenlange bezuinigingen is te weinig geïnvesteerd in modernisering en verduurzaming. De kazernes kunnen onvoldoende met de organisatie meegroeien. Dat belemmert de noodzakelijke doorontwikkeling van de krijgsmacht.

De gemeenten Barneveld, Ermelo, Apeldoorn en provincie Gelderland willen bijdragen aan de opgave van Defensie door in samenwerking met Defensie het gebruik van de kazernes in Ermelo en Stroe te intensiveren en een eskadron van de Koninklijke Marechaussee te vestigen in Apeldoorn.

Wij zijn ons ervan bewust dat de gemeenten Barneveld, Ermelo en Apeldoorn naast de groeiopgave van Defensie ook voor andere opgaven staan, zoals de verstedelijkingsopgave of de opgaven in het landelijk gebied. Partijen kijken vanuit dit perspectief in samenhang naar de ontwikkeling van de diverse kazerneterreinen en zien de intensivering van Defensie in dit gebied als een kans voor het realiseren van lokale en regionale opgaven.

Driehoek op de Veluwe

Defensie en de Veluwe zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De aanwezigheid van de vele kazernes met bijbehorende (militaire) eenheden maakt dat Defensie echt onderdeel is van de Veluwse samenleving. Ook in de gemeenten Barneveld, Ermelo en Apeldoorn maakt Defensie een belangrijk onderdeel uit van de, ooit nog relatief kleine, gemeenschappen. Defensie is hierdoor bij de identiteit van de Veluwe gaan horen en de van oudsher nauwe banden tussen Defensie en de drie gemeenten worden nog altijd gekoesterd. In de driehoek Barneveld-Ermelo-Apeldoorn komen alle vier de onderdelen van de krijgsmacht bij elkaar: de landmacht in Ermelo/Stroe en Apeldoorn, het Korps Mariniers en het AOCS van de luchtmacht in Nieuw Milligen, het opleidingsinstituut van de Koninklijke Marechaussee en het onderdeel Militaire Politie van de Marechaussee in Apeldoorn. Aan de versterking van de krijgsmacht leveren de gemeenten Barneveld, Ermelo en Apeldoorn en provincie Gelderland al op korte termijn een belangrijke bijdrage.

Ondersteunende kazerne Stroe

De legerplaats Stroe functioneert nu ook al als volwaardige kazerne waar circa 2000 mensen werken. Na het volgen van een basisopleiding in o.a. Ermelo volgen defensiemedewerkers een functieopleiding in Stroe, waar inlichtingen-, logistieke-, en verbindingseenheden zijn gevestigd, nu en in de toekomst. De insteek is om deze medewerkers voor langere tijd binnen dezelfde eenheid te laten werken waar ze na de opleiding worden geplaatst. Dat biedt een meer stabiele basis voor de defensiemedewerker en voor zijn/haar thuisfront.

Defensie bouwt op Legerplaats Stroe op korte termijn een aantal nieuwe, multifunctionele gebouwen, zodat eenheden in afwachting van stationering op de nog te realiseren centrale kazerne zich richting het midden van het land kunnen verplaatsen. Gelet op de toekomstige groei van de landmacht is die ruimte nodig ook naar de toekomst toe. Zo blijft het nieuwe vastgoed op langere termijn benut.

Opleidingskazerne Ermelo

Ermelo is de thuisbasis voor geneeskundige eenheden en de plek waar onderofficieren van de Landmacht worden opgeleid. Deze onderofficieren worden na hun opleiding geplaatst bij diverse eenheden in Nederland, waaronder in Stroe en de nog te realiseren kazerne centraal in het land.

De Koninklijke Militaire School (KMS) moet uitbreiden vanwege de groeiende behoefte aan onderofficieren, manschappen en reservisten. Bovendien wordt het Dienjaar, dat jongeren de kans biedt om een jaar lang, betaald kennis te maken met Defensie, verder uitgebreid. Dienjaar militairen krijgen een opleiding, werkplek en salaris en kunnen persoonlijke en professionele vaardigheden verder ontwikkelen. Ook hiervoor is extra ruimte vereist. Legerplaats Ermelo wordt zo een opleidingskazerne die voorziet in het schaalbaar opleiden van militairen.

Apeldoorn

In Apeldoorn wordt er een nieuw eskadron van de Koninklijke Marechaussee (KMar) gevormd. Het eskadron zal bestaan uit circa 300 voltijdseenheden (VTE's). Dit betreft de vaste populatie die gehuisvest wordt op de locatie Kleiberg. Mogelijk is deze tijdelijk op te schalen tot circa 500 VTE's. Deze uitbreiding komt uit de bestaande organisatie (andere brigades) van Defensie en is bedoeld voor trainingen en inzet. De oefeningen en inzet vinden niet plaats op de locatie Kleiberg zelf.

Voor de volledigheid is het van belang te vermelden dat er in Apeldoorn reeds een defensieproject in uitvoering is; de herinrichting van Kamp Nieuw-Milligen voor het Korps Mariniers.

Daarnaast wordt er verder gewerkt aan de ontwikkeling van twee belangrijke bestaande onderdelen van Defensie op de nabijgelegen Koning Willem III-kazerne/Frank van Bijnenkazerne. De eerste betreft het Operationeel Ondersteunings Commando Land (OOCL), de grootste eenheid binnen de Landmacht die zorg draagt voor alle operationele ondersteuningstaken, zoals logistiek, communicatieverbindingen en civiel-militaire samenwerking bij rampen en crises. De tweede betreft het Opleidings- en Trainingscentrum van de Koninklijke Marechaussee (OTC KMar), waar nieuwe marechaussees worden voorbereid op diverse taken binnen de organisatie, zoals de militaire politie, grenspolitie, bewaking en beveiliging.

Waar we samen aan moeten werken

Alle betrokken partijen, te weten de gemeenten Barneveld, Ermelo en Apeldoorn, de provincie Gelderland en Defensie (hierna: Partijen), zien de noodzaak van de groei van Defensie. We zien hierbij de volgende uitgangspunten bij de opgaven (A) en onderwerpen (B) waarover we met elkaar nog afspraken maken:

A. Uitgangspunten bij diverse opgaven:

- **De kazernes Stroe en Ermelo:** Op de Landmachtkazerne in Stroe werken nu ruim 2.000 mensen en in Ermelo zijn dat er 1.000. Door de veranderende veiligheidssituatie in de wereld en de groei van Defensie zal dit aantal naar verwachting de komende jaren verdubbelen. Ook komt er met het eskadron van de Militaire Politie op De Kleiberg een defensielocatie bij, en speelt op de achtergrond de reeds bestaande herontwikkeling van Kamp Nieuw Milligen en de realisatie van een centrale kazerne. Buiten de werkgelegenheid die deze groei brengt, zal de toename van woon-werkverkeer en militair verkeer

mobiliteitsvragen met zich meebrengen en zal de druk op de woningmarkt mogelijk vergroten. Partijen brengen dit samen, vanuit ieders rol en bevoegdheid, in beeld.

- **Realisatie en gebruik:** De ontwikkeling van een nieuwe kazerne centraal in het land en de intensivering van de terreinen in de gemeenten Barneveld, Ermelo en Apeldoorn hangen nauw met elkaar samen, zowel in de realisatiefase als in de gebruiksfase. Partijen bezien de ontwikkeling van deze terreinen daarom in hun onderlinge samenhang en in samenhang met andere regionale opgaven op de Veluwe.
- **Prettig wonen en werken:** Defensie, provincie en de gemeenten vinden het van belang dat inwoners van de gemeenten, waaronder ook huidige en toekomstige defensiemedewerkers, prettig kunnen wonen in de omgeving van hun werk. Een woning die past bij de behoeftes en mogelijkheden, in de buurt van voorzieningen voor henzelf en hun families. Hierbij hebben alle partijen oog voor het realiseren van voldoende en betaalbare woningen, zodat alle woningzoekenden, waaronder nieuwe defensiemedewerkers, op lokaal en regionaal niveau een passende woning kunnen vinden.
- **Mobiliteit en bereikbaarheid:** De partijen zien het belang van het op orde brengen van de mobiliteitsinfrastructuur (zowel wegverkeer als openbaar vervoer) rondom en tussen de dorpskernen en de kazernes, waaronder de nieuwe centrale kazerne, om woon-werk verkeer en Defensieactiviteiten gerelateerde mobiliteit soepel te laten verlopen. Hiervoor moeten ook regionale en lokale knelpunten worden aangepakt, wat ook de samenleving in de regio ten goede komt. Partijen spannen zich in om hier, met respect voor ieders rol en verantwoordelijkheid, waar mogelijk een positieve bijdrage aan te leveren.
- **Natuur:** De Veluwe behoort tot de grootste aaneengesloten natuurgebieden in Noordwest-Europa met een grote diversiteit aan dieren en planten. Deze biodiversiteit gaat achteruit; het herstellen, versterken en behouden van de natuurwaarden van de Veluwe is een belangrijke opgave waar de provincie gericht beleid op voert. Uitgangspunt is dat de intensivering van Defensie hand in hand gaat met deze waarden, zoals dat ook nu al gebeurt. De natuur op defensieterreinen heeft, ondanks en vaak ook dankzij het militaire gebruik, diverse unieke waarden. Defensie houdt zich aan de geldende wet- en regelgeving (het treffen van de benodigde mitigerende en compenserende maatregelen op de Veluwe) en zal als terreinbeheerder zorgdragen dat de natuurwaarden op haar kazernes en oefenterreinen niet verslechteren, en zich inzetten voor verbetering, zolang dit verenigbaar is met het militair gebruik. Opdat de bestaande natuuropgave van de Veluwe (inclusief de waterfunctie van de Veluwe) niet verder wordt vergroot.
- **Lokale economie:** We zien allen het belang van een sterke lokale economie. Defensie levert een bijdrage aan de toekomstbestendigheid van de regio. Het lokale bedrijfsleven, onderwijs en Defensie versterken elkaar. Door slim samen te werken rondom het opleiden en inzetten van personeel, kan de regio zich ontwikkelen tot wervings-, selectie- en opleidingscentrum voor Defensie- en veiligheidspersoneel. Het lokale bedrijfsleven kan door slim samen te werken bijdragen aan bijvoorbeeld innovatievraagstukken binnen Defensie, zoals met het Centrum voor Veiligheid en Digitalisering (CVD). Tevens zien we mogelijk kansen voor de inzet van het lokale bedrijfsleven tijdens de realisatie en operatie van de (intensivering van) de kazernes.
- **Opleiding:** De driehoek biedt bij uitstek mogelijkheden om mensen op te leiden en in het grotere gebied van de Veluwe te plaatsen. Zo is Apeldoorn in 2020 gestart met het Centrum voor Veiligheid en Digitalisering: een strategisch samenwerkingsverband tussen de Universiteit Twente, Hogeschool Saxion, ROC Aventus, de Politieacademie, het Nationaal Instituut voor Publieke Veiligheid (NIPV) en de Regio Stedendriehoek. Hierbij wordt nauw samengewerkt met het OOCL en het opleidingsinstituut van de Koninklijke Marechaussee. Dit biedt kansen voor verdere versterking van het (wetenschappelijke) onderwijsprofiel, als onderdeel van het Apeldoornse binnenstedelijk veiligheidscluster¹, waar opleidingen op het gebied van digitalisering plaatsvinden. De kazerne van Stroe wordt benut om opgedane basiskennis verder in de praktijk te brengen met gerichte functieopleidingen op het gebied van inlichtingen, verbindingen en logistiek, terwijl de kazerne in Ermelo benut wordt om onderofficieren op te leiden. Hierdoor kan een militair een hele carrière, startend vanaf de opleiding, op de Veluwe doorbrengen.

B. Over deze uitgangspunten maken de partijen later afspraken

1. **Overkoepelend:** De mate waarin geïntensiveerd wordt, kent een bandbreedte om de draagbaarheid en acceptatie binnen de gemeenten niet te overschrijden. Voor de kazerne in Stroe bieden we ruimte voor circa 5.000 VTE's, voor de kazerne in Ermelo bieden we ruimte voor circa 3.000 VTE's en voor de Kleiberg bieden we ruimte voor circa 300 tot mogelijk 500 VTE's voor militairen en burgermedewerkers.

¹ Aan de westzijde het Hertzberger Park; een groot, iconisch gebouw met daarin mogelijk de Politie en de veiligheidsacademie van ROC Aventus met een focus op onderwijs en werving van veiligheidspersoneel. In het hart van het cluster komt het Lerend District met onder meer het Centrum voor Veiligheid en Digitalisering (CVD), Saxion (hbo), ROC Aventus (mbo), Wittenborgh en bedrijven gelieerd aan de (veiligheids)opleidingen. Aan de oostzijde komt in het Veiligheidscentrum het hoofdkwartier van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland samen met andere publieke en private organisaties die samenwerken aan veiligheid, weerbaarheid en gezondheid.

Voor mogelijke extra huisvesting, van militairen en burgermedewerkers die momenteel niet uit de regio afkomstig zijn, in deze gemeenten moeten ontwikkelingen draagbaar blijven en in goed overleg met de betreffende gemeente blijven plaatsvinden.

2. **Toekomstbestendig:** Wanneer defensiegebouwen niet langer nodig zijn of van functie veranderen, worden gezamenlijke afspraken gemaakt over hoe met deze leegstand of verandering omgegaan wordt.
3. **Mobiliteit en bereikbaarheid:** De keuze voor intensivering c.q. uitbreiding van Defensie op de Veluwe en de komst van de nieuwe kazerne centraal in het land leidt mogelijk tot een verergering van al bestaande verkeerskundige problemen in de provincie Gelderland op de rijkswegen A1/A28/A30/A50 (zie ook BO MIRT agenda), Nijkerkerbrug, provinciale N-wegen en mogelijk ook OV-verbindingen) en de lokale infrastructuur (alle modaliteiten). Defensie en het Ministerie van IenW brengen in overleg met de provincies Flevoland en Gelderland en de gemeenten Ermelo, Barneveld en Apeldoorn deze impact in kaart. Op basis daarvan worden mogelijke maatregelen en oplossingen verkend.
4. **Duurzame mobiliteit:** Defensie verkent de mogelijkheden voor duurzame personenmobiliteit van defensiemedewerkers zoals de fiets en OV-vervoer, naast het eigen en deelvervoer. Partijen verkennen, ieder vanuit eigen verantwoordelijkheid, in samenwerking met relevante partners, de (H)OV-mogelijkheden in de gebieden op korte en middellange termijn.
5. **Nutsvoorzieningen:** De intensivering van Defensie zorgt voor het vergroten van bestaande druk op nutsvoorzieningen. Dit geldt met name voor rioolwaterzuivering, drinkwatervoorzieningen en energie. Uitgangspunt hierbij is dat de rioolwaterzuivering in Harderwijk niet verder belast mag worden. In gezamenlijkheid wordt verkend hoe de impact van benodigde nutsvoorzieningen, zoals energie, riolering en drinkwater, op de omgeving kan worden beperkt of tegengaan. Defensie kan hier vanuit de verduurzamingsdoelstellingen mogelijk een bijdrage aan leveren.
6. **Voldoende en betaalbare woningen:** De plannen van Defensie hebben mogelijk consequenties voor de woningbehoefte in het gebied. De gemeenten brengen samen met Defensie en provincie in kaart wat de mogelijke gevolgen zijn van uitbreiding van Defensie op de Veluwe op de regionale woningmarkt zijn. Hierbij worden de effecten op de Regio Stedendriehoek, Regio Noord West Veluwe en Regio Foodvalley meegenomen. Afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek gaan partijen gezamenlijk op zoek naar praktische oplossingen om te komen tot voldoende en betaalbare woningen, passend bij ieders verantwoordelijkheid en bij de regionale afspraken, en met oog voor de knelpunten rondom woningbouw zoals we die nu zien. Hierbij behoeven de knelpunten rondom de permanente bewoning van recreatiewoningen en de gevolgen voor de bedrijfsvoering van Defensie ook aandacht.
7. **Voorzieningen:** We onderzoeken wat de impact van de intensivering is op de voorzieningen op het terrein van Defensie en daarbuiten. We verkennen passende koppelkansen om - onder voorwaarden en wanneer het de bedrijfsvoering en gereedheid van Defensie nu of in de toekomst niet belemmerd - slim het gebruik van elkaars faciliteiten te combineren, zoals het zwemmen van defensiepersoneel in lokale bestaande zwembaden en het sporten van burgers op defensievelden.
8. **Natuur en recreatie:** Defensie beheert, behoudt en versterkt indien mogelijk de bestaande unieke natuurwaarden op defensie terreinen en onderzoekt daarnaast of er als gevolg van intensivering of uitbreiding van het bestaande vergunde gebruik mitigerende en/of compenserende maatregelen moeten worden getroffen. Defensie kijkt passend binnen wettelijke verplichtingen waar er natuurcompensatie kan plaatsvinden, waarbij in het geval van natuurcompensatie buiten de hekken zoveel als mogelijk wordt aangesloten bij bestaande gemeentelijke doelstellingen, gebiedsprocessen en projecten, zoals natuurcompensatieprojecten binnen gebiedsproces GEUS (Garderen, Elspeet, Uddel en Speuld), het versterken van beken en groenstructuren en andere natuurherstelmaatregelen op de Veluwe. Defensie heeft in het ontwerp van kazernes aandacht voor groen en natuur binnen de terreinen, waarmee defensiegebruik waar mogelijk bijdraagt aan natuurversterking ten behoeve van een duurzame staat en instandhouding van natuur. Recreatie is een belangrijke pijler voor de gehele Veluwe. Defensie behoudt daar waar dat kan de toegankelijkheid en beleving van de recreatiegebieden. Alle partijen erkennen dat recreatie voor dit gebied van belang is en onderzoeken via wederzijdse belangenbehartiging hoe zowel defensie- als regionale doelen op het gebied van recreatie kunnen worden behaald.
9. **Onderwijsimpuls:** Vanuit de reeds lopende samenwerkingen verkennen partijen de mogelijkheid van gezamenlijke opleidingen voor Defensie- en veiligheidspersoneel op deze centrale locatie in Nederland, waarbij onder meer het veiligheidscluster in Apeldoorn (veiligheidsacademie ROC Aventus, Saxion, het Centrum voor Veiligheid en Digitalisering en het opleidingsinstituut van de KMar) en de Barneveldse Techniek Opleiding worden betrokken. De komst van Defensie kan de huidige arbeidsmarkt en economie versterken op onder meer het gebied van veiligheid en digitalisering. Dit kan onder meer door samen te werken met lokale bedrijven en opleidingsinstellingen.
10. **Economie impuls:** Alle partijen onderschrijven het belang van de inzet van lokale en regionale bedrijven tijdens de bouw- en gebruiksfase. Defensie onderzoekt de mogelijkheid hoe zij dat via regionale aanbesteding kan faciliteren. Partijen en het lokale bedrijfsleven dragen gezamenlijk bij aan de aanpak

van innovatievraagstukken en opschaling van de defensie-industrie en betrekken daarbij waar mogelijk start-ups.

11. **Capaciteit:** De intensivering van kazernes vraagt om aanzienlijke capaciteit van gemeenten en provincie. Partijen brengen dit nader in beeld en onderzoeken daarbij welke verdelingsafspraken hierover gemaakt kunnen worden. Daarbij wordt een relatie gelegd met de Gelderse procesaanpak voor de realisatiefase die in voorbereiding is.

Hoe werken we samen

We werken op de volgende wijze samen:

- Dit gezamenlijke bestuurlijk voornemen is het startpunt voor de samenwerking. Partijen maken samen afspraken over de elf punten genoemd onder 'B'. Deze afspraken willen we na vaststelling van de locaties van het NPRD door het Kabinet gereed hebben voor bestuurlijke akkoord (eind 2025- begin 2026);
- Voor de ontwikkeling van de kazerneterreinen- en locaties volgt inzake de organisatie een separaat voorstel. Daarbij wordt een relatie gelegd met de Gelderse procesaanpak voor de realisatiefase die in voorbereiding is.
- Bij de daadwerkelijke invulling en ontwerp van kazerneterreinen ontwikkelen de verantwoordelijke overheden in gezamenlijkheid een ruimtelijk kader, mogelijk per locatie, inclusief de inzet van beleid en regelgeving van de overheden benodigd voor deze planontwikkeling;

Gemeente Apeldoorn

Postbus 9033
7300 ES Apeldoorn
Bezoekadres
Marktpllein 1
www.apeldoorn.nl
KvK 08223882

T 14 055
Doorkiesnummer
1630

Emailadres
ej.dejager@apeldoorn.nl

Aan de minister van Defensie
Postbus 20701
2500 ES Den Haag

Ons kenmerk:

Datum: 1 juli 2025

Betreft: Reactie op de Wet op de Defensiegereedheid zoals die in consultatie is gebracht

U heeft de Wet op de Defensiegereedheid ter consultatie gelegd. In deze brief reageren wij als drie Defensiegemeenten op de Veluwe – te weten Barneveld, Ermelo en Apeldoorn – op deze wet, en uiten wij daarover onze zorgen.

Uitbreiding van Defensie binnen onze drie gemeenten en omgeving

Als drie Defensiegemeenten op de Veluwe ondertekenen wij samen met de provincie Gelderland op 3 juli 2025 een 'bestuurlijk voornemen' met Defensie. Dit bestuurlijk voornemen gaat over de uitbreiding van Defensie binnen onze drie gemeenten en omgeving. Die uitbreiding is niet gering; het gaat om een toename van duizenden militairen en allerhande activiteiten in onze Veluwse omgeving. Als drie gemeenten nemen we daarin onze verantwoordelijkheid gelet op het belang van het versterken van de krijgsmacht voor de veiligheid van Nederland.

Om de uitbreiding goed te faciliteren, moeten de randvoorwaarden goed zijn ingevuld en daarover gaat het bestuurlijk voornemen ook. Die randvoorwaarden zien onder meer op woningbouw, mobiliteit en stikstof, maar ook op een nauwe onderlinge afstemming als bestuursorganen en het belang van een zorgvuldig proces met de omgeving.

Complex en vergaand voorstel...

Dat brengt ons bij de Wet op de Defensiegereedheid zoals u die nu ter consultatie heeft gelegd. Dit is een uitgebreid en complex wetsvoorstel. Op hoofdlijnen zien wij dat het wetsvoorstel grote implicaties kan hebben, met name waar het gaat om de mogelijkheden zoals genoemd in hoofdstuk 3 van die wet over de fysieke leefomgeving. In de Memorie van Toelichting erkent u dat de Wodg nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke omgeving, zoals landschappelijke waarden, flora en fauna en gezondheid van mensen. Hoofdstuk 3 van het wetsvoorstel maakt het mogelijk om bij algemene maatregel van bestuur (amvb) van bestaande wettelijke voorschriften gerichte afwijkingen te regelen. Die implicaties hebben ook betrekking op de activiteiten van Defensie in onze omgeving, gelet op Bijlage I van de wet. Dat geldt evenzeer voor de activiteiten in Bijlage II, waar u tijdelijke ontheffingen wilt kunnen nemen voor activiteiten die ook op onze omgeving betrekking hebben. Dat raakt in bepaalde gevallen ook aan activiteiten in het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie waarover we juist afspraken gaan maken in het bestuurlijk voornemen.

...waar slechts in uitzonderlijke gevallen gebruik van zou moeten worden gemaakt

Uit het wetsvoorstel zoals dat in consultatie is gebracht, blijkt dat deze amvb's met een voorhangprocedure langs het parlement zullen gaan voor vaststelling. Wat betreft de tijdelijke ontheffingen zal beroep openstaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Wij missen in deze beide aspecten de noodzakelijke afstemming en participatie met mede-overheden, waaronder ons als gemeenten. Bovendien kunnen gereedstellingsactiviteiten in de zin van de wet worden uitgevoerd ondanks dat er op basis van een passende beoordeling geen zekerheid kan worden verkregen dat de activiteiten de kenmerken van een Natura 2000 gebieden niet aantasten. Dit raakt ons als Veluwegemeenten in onze ambities op het gebied van onder meer

Behandeld door: EJ de Jager

Bijlage(n):

Als u reageert datum en kenmerk van deze brief vermelden

woningbouw en mobiliteit.

Wij doen u hierbij het dringende verzoek om slechts in het úiterste geval van de mogelijkheden in deze wet zoals die nu voorligt, gebruik te maken en dat ook te borgen in de wet. Wij hechten in het belang van draagvlak en zorgvuldigheid zeer aan een zorgvuldige participatie met mede-overheden en inwoners met oog voor transparantie en ruimte voor afstemming. Dat draagvlak is binnen onze gemeenten over het algemeen hoog en dat willen we graag zo houden, Daarvoor blijft samen optrekken cruciaal. Ook kunnen de mogelijkheden rondom stikstof en natuurcompensatie die de wet biedt, er niet toe leiden dat de natuur op de Veluwe verder verslechtert, en dat onze ambities op het gebied van onder meer woningbouw, economie en mobiliteit, moeilijker of niet kunnen worden uitgevoerd. Wij vertrouwen erop dat u waarborgen in de wet opneemt, die dit voorkomen.

Met vriendelijke groet,

Namens de colleges van Barneveld, Ermelo en Apeldoorn,

Jacco van der Tak, burgemeester gemeente Barneveld
Hans van Dalen, burgemeester gemeente Ermelo
Ton Heerts, burgemeester gemeente Apeldoorn